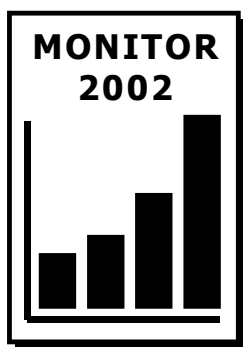

M O N I T O R 2002

pilotné testovanie maturantov

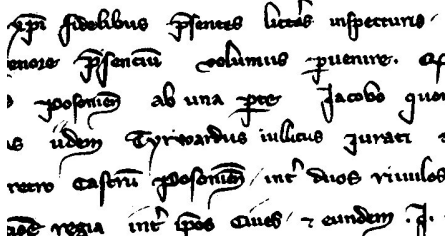
D e j e p i s

Odborný garant projektu: Štátny pedagogický ústav, Bratislava

Realizácia projektu: EXAM[®], Bratislava

© (2002) Štátny pedagogický ústav

1. časť testu (90 minút, 80 bodov)

- 01** Historik sa pri poznávaní minulosti často nezaobíde bez pomocných vied historických. Napríklad správne prečítať takéto písmo, určiť jeho druh a časovo ho zaradiť historikovi pomáha
- (A) heraldika. (B) paleografia.
(C) chronológia. (D) diplomatika.
-
- 02** V 6. storočí pred Kristom aténsky úradník Solón urobil reformu, ktorá spočívala na odstupňovaní práv a povinností občanov na základe veľkosti majetku. V období kráľovského Ríma podobnú reformu urobil
- (A) Servius Tullius. (B) Tarquinius Superbus.
(C) Titus Livius. (D) Tacitus.
- 03** Kto bol autorom historického diela o bratovražednej vojne medzi Grékmi, ktoré sa považuje za prvý pokus opísať historické udalosti vedeckým spôsobom?
- (A) Xenofón (B) Herodotos (C) Plutarchos (D) Tukydidés
- 04** Politickú funkciu v období rímskej republiky vykonával
- (A) stratég. (B) efor. (C) cenzor. (D) archont.
- 05** Hospodársky život v najstarších východných štátoch si vyžadoval presnú organizáciu práce, vyhotovovanie rôznych záznamov, evidenciu pracovníkov, surovín a potravín. Aj preto ľudia vynášali písmo. Najstarším písmom v týchto východných štátoch bolo
- (A) hieroglyfické písmo. (B) démotické písmo.
(C) klinové písmo. (D) hieratické písmo.
- 06** Rímsky cisár Octavius Augustus urobil reformu senátu. Sám bol napísaný v zozname senátorov na prvom mieste a vystupoval ako prvý občan v štáte. Preto sa jeho vláda i vláda jeho nástupcov nazýva
- (A) triumvirát. (B) elektorát. (C) optimát. (D) principát.
- 07** „Ak dieťa udrelo svojho otca, utnú mu ruku. Ak plnoprávny občan vyrazil oko plnoprávnemu občanovi, vyrazia mu oko.“ Tieto paragrafy pochádzajú zo zákonníka, ktorého autorom je
- (A) Chammurapi. (B) Kýros. (C) Sargon I. (D) Šalamún.
- 08** Roku 375 vtrhli do Európy kmene z ďalekej Ázie. Na svojich rýchlych koňoch sa prehnali takmer celou Európou a vyvolali v nej veľký pohyb, ktorý nazývame sťahovaním národov. Boli to
- (A) Turci. (B) Huni. (C) Tatári. (D) Bulhari.

09	<p>Neolit predstavuje jedno z prelomových období vo vývoji ľudskej spoločnosti. Medzi jeho typické znaky patrí</p> <p>(A) objav pästného klinu. (B) hominizácia. (C) výrobné hospodárstvo. (D) antropogéza.</p>
10	<p>Ktorý z rímskych cisárov sa so svojim vojskom pohyboval v priestore dnešného územia Slovenska?</p> <p>(A) Claudius (B) Hadrián (C) Traján (D) Marcus Aurelius</p>
11	<p>V 3. storočí pred Kristom Kelti obsadili väčšinu územia Slovenska. Jeden z rímskych historikov spomína vo svojom diele aj po keltsky hovoriaci kmeň Kotínov, ktorý žil v oblasti severných Karpát a ťažil tam železnú rudu. Ktorý z uvedených pojmov sa vzťahuje na život tohto kmeňa na území Slovenska?</p> <p>(A) oppidum (B) castrum (C) forum (D) latifundium</p>
12	<p>Okolo roku 3000 pred Kristom začali vznikať najstaršie štáty. Medzi spoločné znaky týchto štátov <u>nepatrí</u></p> <p>(A) zavlažovacie hospodárstvo. (B) striedavé hospodárstvo. (C) stále a teplé podnebie. (D) výroba bronzových nástrojov.</p>
13	<p>Ktorý z uvedených bohov mohol bývať na gréckom Olympe?</p> <p>(A) Saturn (B) Jupiter (C) Poseidón (D) Neptun</p>
14	<p>Ktorá z uvedených historických udalostí sa stala chronologicky ako prvá?</p> <p>(A) rozdelenie Rímskej ríše (B) dobytie Ríma Vizigótmami (C) bitka na Katalánskych poliach (D) zánik Západorímskej ríše</p>
15	<p>Roku 814 zomrel franský panovník, ktorý si neskôr vyslúžil titul „otec Európy“. Jeho sláva bola taká veľká, že naši slovanskí predkovia odvodili od jeho mena označenie panovníckej hodnosti. Bol to</p> <p>(A) Karol Veľký. (B) Karol Lysý. (C) Karol Martel. (D) Karol Tučný.</p>
16	<p>Praveké sošky žien pravdepodobne predstavovali symboly plodnosti a odrážali i významné miesto ženy – matky v spoločnosti. Jedna z takýchto sošiek paleolitickej ženy – „venuše“ sa našla</p> <p>(A) v Gánovciach. (B) v Plaveckom Štvrtku. (C) v Cíferi. (D) v Moravanoch nad Váhom.</p>
17	<p>Ktorý z uvedených historikov nám vo svojom diele zanechal správy o našich predkoch Slovanoch?</p> <p>(A) Herodotos (B) Fredegar (C) Titus Livius (D) Josephus Flavius</p>

18	„Svojho vládcu nazývajú subandžom, sú mu poslušní. Sídlo vládcu je v prostriedku slovanského územia. Najvznešenejší je ten, ktorému prislúcha titul knieža kniežat a volajú ho Swjatubulk. Má väčšiu moc než subandž, ktorý je jeho zástupcom...“ O ktorom vládcovi tu hovorí arabský cestovateľ Ibn Rusta z 10. storočia?		
(A) O Svätoplukovi.	(B) O Slavomírovi.		
(C) O Rastislavovi.	(D) O Mojmírovi.		
19	Od polovice 8. storočia začali lénni páni prepožičiavať svojim verným služobníkom pôdu. Títo služobníci – vazali – museli však splniť jednu podmienku, a to		
(A) odvádzať poplatky cirkvi.	(B) vybrať sa na cestu do Ríma.		
(C) vykonať sľub vernosti.	(D) prenajímať pôdu.		
20	„V mene Alaha milostivého, milosrdného, ...“ takto sa začína každá kapitola svätej knihy, ktorá obsahuje učenie Mohameda. Ako sa nazýva táto svätá kniha?		
(A) Talmud	(B) Tóra	(C) Súra	(D) Korán
21	Roku 631 sa Samo so svojimi slovanskými bojovníkmi bránili na mohutnom hradisku Vogastisburg proti silnému náporu franského vojska, v ktorého čele stál samotný franský kráľ. Bol to		
(A) Karolman.	(B) Chlotar.	(C) Alarich.	(D) Dagobert.
22	Od konca 1. storočia pred Kristom veľkí majitelia pôdy v Rímskej ríši prepožičiavali chudobným roľníkom, bezzemkom a neskôr i otrokom pôdu. Ako sa volali títo ľudia, ktorým bola prepožičaná pôda?		
(A) kvestori	(B) edilovia	(C) kolóni	(D) satrapovia
23	Ktorý z uvedených jazykov <u>nepatrí</u> v 9. storočí medzi bohoslužobné (liturgické) jazyky?		
(A) staronemecký	(B) grécky	(C) latinský	(D) starosloviensky
24	Už od čias Veľkej Moravy bola Nitra kniežacím sídlom. Významné postavenie Nitry pretrvalo aj po jej obsadení starými Maďarmi, keď sa jej územie v 10. – 12. storočí stalo centrom		
(A) Východnej marky.	(B) údelného vojvodstva.		
(C) Severnej marky.	(D) Korutanskej marky.		
25	Roku 1328 uhorský kráľ Karol Róbert z Anjou udelil istej baníckej osade mestské slobody a založil tu mincovňu. Ako sa volá toto mesto, v ktorom sa dodnes razia mince?		
(A) Krupina	(B) Banská Štiavnica		
(C) Banská Bystrica	(D) Kremnica		

26	„Nech 25 zvolených veľmožov nás (kráľa) všetkými dostupnými prostriedkami, to jest tým, že sa zmocnia našich hradov, našej pôdy a nášho majetku, núti až dovtedy, kým nebudú neprávosti napravené podľa ich priania.“ Tento úryvok z Veľkej listiny slobôd z roku 1215 prezrádza, že ju anglický kráľ Ján Bezzemok vydal na nátlak
(A) cirkvi. (B) remeselníkov. (C) veľmožov. (D) poddaných.	
27	„Pretože hostia prichádzajú z rozličných krajín, prinášajú so sebou tiež rozličné jazyky a zvyky, rozličné vedomosti i zbrane, a to všetko ozdobuje a povyšuje kráľovský trón a zároveň zastrahuje spupnosť cudzincov. Ved' kráľovstvo jediného jazyka a jediných mravov je slabé a krehké.“ Ktorý uhorský kráľ adresoval na začiatku 11. storočia tieto myšlienky svojmu synovi?
(A) Štefan I. (B) Gejza (C) Belo III. (D) Ladislav Svätý	
28	Ktorá z uvedených historických udalostí sa stala za vlády uhorského kráľa Vladislava II. Jagelonského?
(A) bartolomejská noc (B) nemecká sedliacka vojna (C) dobytie Carihradu Turkami (D) objavenie Ameriky	
29	Uhorský kráľ Belo IV. sa pokúšal obnoviť kráľovskú autoritu. Vysoká šľachta ho však nerešpektovala a nepomohla mu ani zorganizovať vojsko, ktoré roku 1241 malo brániť Uhorsko pred vpádom
(A) Turkov. (B) Tatárov. (C) Kumánov. (D) Rádu nemeckých rytierov.	
30	Martin Luther vo svojich 95 tézach odmietol predaj odpustkov a súčasne vysvetlil i svoje zásady kresťanského života. Rovnakými problémami sa už pred Lutherom zaoberal
(A) Giordano Bruno. (B) Jan Hus. (C) Benedikt z Nursie. (D) František z Assisi.	
31	Najväčšiu moc dosiahla Kyjevská Rus v prvej polovici 11. storočia. Jedným z najmocnejších štátov vtedajšej Európy sa stala za vlády kniežaťa
(A) Jaroslava Múdreho. (B) Vladimíra. (C) Olega. (D) Rurika.	
32	Od 2. polovice 15. storočia začínajú Európania intenzívne objavovať svet. Ktorému moreplavcovi sa ako prvému podarilo uskutočniť plavbu okolo sveta?
(A) Bartolomeovi Diazovi. (B) Vasco de Gamovi. (C) Fernaovi Magalhaesovi. (D) Krištofovi Kolumbovi.	
33	Súčasná civilizácia vďačí Číne za mnohé vynálezy. Ktorý z uvedených vynálezov <u>nepochádza</u> z Číny?
(A) kompas (B) papier (C) koleso (D) pušný prach	

34	Vo víre politiky a vojnových konfliktov sa stretávame s historickými osobnosťami, ktoré sa stali politickými a vojenskými protivníkmi. Ktorá z uvedených historických osobností bola politickým či vojenským súperom uhorského kráľa Mateja Korvína?		
(A) Maximilián II.	(B) Juraj Podebradský		
(C) Ján Zápoľský	(D) Žigmund Luxemburský		
35	Anglický kráľ Karol II. vydal roku 1679 nový štátny zákon <i>Habeas Corpus Act</i> . Tento zákon zabezpečoval		
(A) všeobecné zavedenie daní.	(B) neobmedzenú moc parlamentu.		
(C) zrušenie poddanstva.	(D) osobné občianske slobody.		
36	V priebehu vojenských operácií počas 1. svetovej vojny sa bohužiaľ využívali i moderné výdobytky vedy a techniky. Ktorý z uvedených vynálezov po prvýkrát spôsobil veľké straty na ľudských životoch?		
(A) bojový plyn	(B) samopal	(C) tank	(D) mínomet
37	V roku 1740 nastúpila na habsburský trón Mária Terézia. Vo vojnách so susedmi stratila definitívne Sliezske. Stalo sa tak		
(A) v dlhoročných bojoch s Turkami.	(B) v sedemročnej vojne.		
(C) vo vojne o španielske dedičstvo.	(D) v kuruckej vojne.		
38	Veľkú francúzsku revolúciu pripravili aj myšlienky encyklopedistov. Ktorý z uvedených autorov <u>nebol</u> prispievateľom do <i>Encyklopédie vied, umení a remesiel</i> ?		
(A) René Descartes	(B) Denis Diderot		
(C) Francois Voltaire	(D) Charles de Montesquieu		
39	Ktorá z uvedených historických udalostí sa stala chronologicky ako posledná?		
(A) vznik Dohody	(B) anexia Bosny a Hercegoviny		
(C) prvá balkánska vojna	(D) vznik Trojspolku		
40	Roku 1616 sa stal ostrihomským arcibiskupom a získal i titul kardinála. Svoju pozornosť sústreďoval na rekatolizáciu vysokej šľachty, vytvorenie cirkevnej organizácie katolíckej cirkvi, výchovu kňazov a katolíckej inteligencie. Na ktorého arcibiskupa a kardinála sa vzťahuje táto charakteristika?		
(A) Na Mikuláša Oláha.	(B) Na Petra Pázmaňa.		
(C) Na Jána Simonidesa.	(D) Na Jána Sambucusa.		
41	Vo Francúzsku sa za vlády Ľudovíta XIV. presadila hospodárska politika štátu, ktorú reprezentoval najbližší spolupracovník kráľa, minister financií, priemyslu, obchodu a kolónií. Bol to		
(A) Jacques David.	(B) Denis Diderot.	(C) Jean Colbert.	(D) Jean d'Alembert.

42	<p>V máji 1789 sa zišlo vo Versailles zhromaždenie generálnych stavov. Tretí stav (meštianstvo) žiadal zrušiť privilégia duchovenstva a šľachty. Vôľu tretieho stavu vyjadrovalo i nové heslo, ktoré sa rýchlo šírilo po celom Paríži. Bolo to heslo</p> <p>(A) „Sloboda – rovnosť – bratstvo“ (B) „Sloboda – rovnosť – majetok“ (C) „Vlastníctvo – rovnosť – sloboda“ (D) „Sloboda – majetok – bratstvo“</p>
43	<p>V roku 1788 vstúpila do platnosti Ústava Spojených štátov amerických. Podľa nej zákonodarnú moc vykonával</p> <p>(A) prezident. (B) Kongres. (C) Únia. (D) Najvyšší súd.</p>
44	<p>Ktoré z uvedených protihabsburských povstaní sa odohrávalo počas tridsaťročnej vojny?</p> <p>(A) povstanie Imricha Tököliho (B) povstanie Juraja Rákociho I. (C) povstanie Štefana Bočkaja (D) povstanie Gabriela Betlena</p>
45	<p><i>Bol vynikajúcim znalcom východných jazykov – turečtiny, perzštiny a hebrejčiny. Okrem týchto jazykov ovládal latinčinu, gréčtinu, francúzštinu, maďarčinu. Vykonával funkciu riaditeľa Dvorskej knižnice vo Viedni. Pre múdrosť a rozhladenosť ho podľa slávneho gréckeho filozofa nazývali „slovenským Sokratom“.</i></p> <p>Na ktorého vzdelanca sa vzťahuje táto charakteristika?</p> <p>(A) Na Jána Kollára. (B) Na Mateja Bela. (C) Na Adama Františka Kollára. (D) Na Antona Bernoláka.</p>
46	<p>Ktorá z uvedených mierových dohôd súvisí s výbojnými napoleonskými vojnami?</p> <p>(A) Bratislavský mier (B) Vestfálsky mier (C) Satumarský mier (D) Brest-litovský mier</p>
47	<p>Približne v rokoch 1770 – 1850 prebiehala „prvá“ priemyselná revolúcia, ktorá postupne využívala novú energiu. Bola to</p> <p>(A) elektrická energia. (B) parná energia. (C) slnečná energia. (D) veterná energia.</p>
48	<p>Ako sa nazýval politický program slovenského národného hnutia, ktorý bol prijatý 6. – 7. júna 1861 v Turčianskom Svätom Martine?</p> <p>(A) Žiadosti slovenského národa (B) Prestolný prosbopis (C) Liptovské žiadosti (D) Memorandum národa slovenského</p>
49	<p>Okrem založenia Matice slovenskej sa podarilo položiť aj základy slovenského stredného školstva. Už roku 1862 vzniklo slovenské reálne gymnázium. Do konca šesťdesiatych rokov vznikli ešte dve gymnáziá. V ktorom z uvedených miest <u>nesídlilo</u> slovenské gymnázium?</p> <p>(A) Banská Štiavnica (B) Revúca (C) Turčiansky Sv. Martin (D) Kláštor pod Znievom</p>

50	V prvej polovici 19. storočia sa medzi slovenskými vzdelancami objavuje myšlienka všeslovenskej vzájomnosti. Táto myšlienka vychádzala z teórie, že všetci Slovania tvoria vlastne jeden národ, ktorý sa iba časom rozdelil na menšie národy. Jedným z hlavných predstaviteľov tejto myšlienky bol		
(A) Ján Rotarides.	(B) Pavol Jozef Šafárik.		
(C) Martin Hattala.	(D) Karol Kuzmány.		
51	V roku 1831 sa v Uhorsku vzbúrili roľníci. Bezprostredným podnetom na povstanie bola epidémia cholery. Preto sa tomuto povstaniu hovorí aj „cholerové povstanie“. Jeho centrom sa stalo územie		
(A) severného Slovenska.	(B) západného Slovenska.		
(C) východného Slovenska.	(D) južného Slovenska.		
52	Ktorý z uvedených štátov <u>nezasiahla</u> revolučná vlna rokov 1848 – 1849?		
(A) Taliansko	(B) Prusko	(C) Anglicko	(D) Francúzsko
53	Aký bol úradný názov Habsburskej monarchie po jej rozdelení na dva štáty v roku 1867?		
(A) Rakúsko-Uhorsko	(B) Zalitavsko		
(C) Rakúska monarchia	(D) Predlitavsko		
54	Ktorý z uvedených spolkov bol založený chronologicky ako prvý?		
(A) Detvan	(B) Československá jednota		
(C) Slovenská muzeálna spoločnosť	(D) Slovenské učené tovarišstvo		
55	Ktorý významný politik slovenskej politickej scény na začiatku 20. storočia sa predovšetkým snažil osloviť katolícky drobný ľud?		
(A) Emanuel Lehotský	(B) Matúš Dula		
(C) Andrej Hlinka	(D) Vavro Šrobár		
56	Po vypuknutí prvej svetovej vojny predstavitelia Slovenskej ligy a Českého národného združenia podpísali program „spojenia českého a slovenského národa vo federatívnom zväzku s úplnou národnou autonómiou Slovenska, vlastným snemom a slovenskou štátnou správou“. Tento program vošiel do histórie ako		
(A) Clevelandská dohoda.	(B) Washingtonská deklarácia.		
(C) Trojkráľová deklarácia.	(D) Deklarácia slovenského národa.		
57	V ktorej krajine sa už roku 1922 dostali k moci fašisti?		
(A) V Španielsku.	(B) V Taliansku.	(C) V Nemecku.	(D) V Portugalsku.

58 Bol dramatikom a publicistom a intenzívne sa zaujímal o národnostné pomery v Uhorsku. Vystúpil na mierovom kongrese vo Viedni, kde podrobil kritike uhorské školské zákony. V roku 1907 spolu so škótskym publicistom R. W. Setonom-Watsonom upozornili svetovú verejnosť na tragické udalosti, ktoré sa odohrali v Černoveji.

Na ktorú z uvedených osobností sa vzťahuje táto charakteristika?

- (A) Knut Hamsun (B) Björnstjerne Björnson
(C) Henrik Ibsen (D) Fridtjof Nansen

59 Ktorý z uvedených historických pojmov sa viaže s 19. storočím?

- (A) arianizmus (B) fyziokratizmus (C) liberalizmus (D) revanšizmus

60 Ako sa nazýval ústredný politický orgán zahraničného odboja, ktorý bol založený počas prvej svetovej vojny v Paríži?

- (A) Československá národná rada (B) Slovenská národná rada
(C) Československý výbor (D) Národný výbor

61 Súčasný proces európskej integrácie má už dlhú históriu. Prispel k nej aj slovenský politik, ktorý pred sedemdesiatimi rokmi vypracoval koncepciu novej strednej Európy založenej na spolupráci ČSR, Rakúska, Maďarska a Juhoslávie (Podunajská federácia). Bol to

- (A) Ján Ursíny. (B) Štefan Osuský. (C) Jozef Lettrich. (D) Milan Hodža.

62 Československá republika bola mnohonárodnostným štátom. Okrem Slovákov a Čechov žili na jej území národnostné menšiny, ktoré sa stali trvalým problémom novoutvoreného štátu v roku 1918. Najpočetnejšou národnostnou menšinou v Československu boli

- (A) Nemci. (B) Maďari. (C) Rusíni. (D) Poliaci.

63 Druhá svetová vojna definitívne skončila

- (A) kapituláciou Nemecka v Remeši. (B) dobytím Berlína sovietskymi vojskami.
(C) kapituláciou Japonska. (D) oslobodením Prahy.

64 V centre svetových udalostí roku 1945 sa ocitol aj slovenský diplomat, rodák z Brezovej pod Bradlom. Ako tajomník československej delegácie na konferencii v San Franciscu aktívne prispieval k práci jej výborov a patrila k štrnástim mužom, ktorí formulovali záverečný text Charty OSN.

Na ktorú z uvedených osobností sa vzťahuje táto charakteristika?

- (A) Štefan Osuský (B) Štefan Furdek (C) Ivan Dérer (D) Ján Papánek

65 „... slovenský národ účastní sa na štátnej moci prostredníctvom Hlinkovej slovenskej ľudovej strany...“ Tento paragraf 58 Ústavy Slovenskej republiky z 21. júla 1939 je jedným z dôkazov o charaktere politického režimu tohto štátu, ktorý bol

- (A) totalitný. (B) absolutistický. (C) socialistický. (D) demokratický.

66	Ktorý z uvedených štátov <u>nepatrí</u> medzi tie, ktoré v roku 1957 založili Európske hospodárske spoločenstvo? (A) Taliansko (B) Spolková republika Nemecko (C) Veľká Británia (D) Francúzsko
67	Po roku 1948 sa priemyselná výroba v Československu orientovala na ťažbu rúd, výrobu ocele, zbraní a tovaru, ktorý súvisel s potrebami zbrojenia. Zanedbávala sa výroba spotrebných predmetov, čo vyvolávalo často zásobovacie ťažkosti a nedostatok tovaru každodennej potreby. Takto orientovaný rozvoj priemyslu je výsledkom procesu, ktorý nazývame (A) elektrifikácia. (B) industrializácia. (C) unifikácia. (D) kolektivizácia.
68	Roku 1943 Slovenská národná rada prijala svoj program. V ňom okrem iného vyhlásila, že cieľom odboja na Slovensku je obnovenie demokratického Československa, v ktorom bude uznaná samobytnosť slovenského národa a jeho rovnoprávne postavenie s českým národom. Tento program sa nazýva (A) Malá dohoda. (B) Lateránska dohoda. (C) Reparačná dohoda. (D) Vianočná dohoda.
69	Roku 1962 ľudia na celom svete žili niekoľko dní v napätí pred skutočnou hrozbou tretej svetovej vojny. Táto hrozba jadrového konfliktu medzi superveľmocami bola dôsledkom (A) balkánskej krízy. (B) berlínskej krízy. (C) iránskej krízy. (D) karibskej krízy.
70	Roku 1975 sa zišli predstavitelia všetkých európskych štátov, USA a Kanady, aby sa dohodli na podmienkach mierového spolužitia a spolupráce. Toto stretnutie predstaviteľov 35 štátov vošlo do histórie pod názvom (A) Helsinská konferencia. (B) Haagská konferencia. (C) Teheránska konferencia. (D) Bandungská konferencia.
71	V rokoch 1948 – 1952 poskytli USA v rámci programu európskej obnovy 13 miliárd dolárov. Prispejú tak k hospodárskej rekonštrukcii západnej Európy. Tento program európskej obnovy sa nazýva (A) Dvojročný plán. (B) Marshallov plán. (C) Kolombský plán. (D) Plevenov plán.
72	Druhá svetová vojna sa neodohrávala len v Európe. Už od roku 1940 bojovala Veľká Británia v Afrike proti talianskym a neskôr nemeckým vojskám. O porážke týchto vojsk sa rozhodlo v najväčšej bitke na severoafrickom fronte, ktorá sa odohrala v októbri roku 1942 pri (A) El Aghejly. (B) Alám el Halfe. (C) El Alameine. (D) El Barrání.

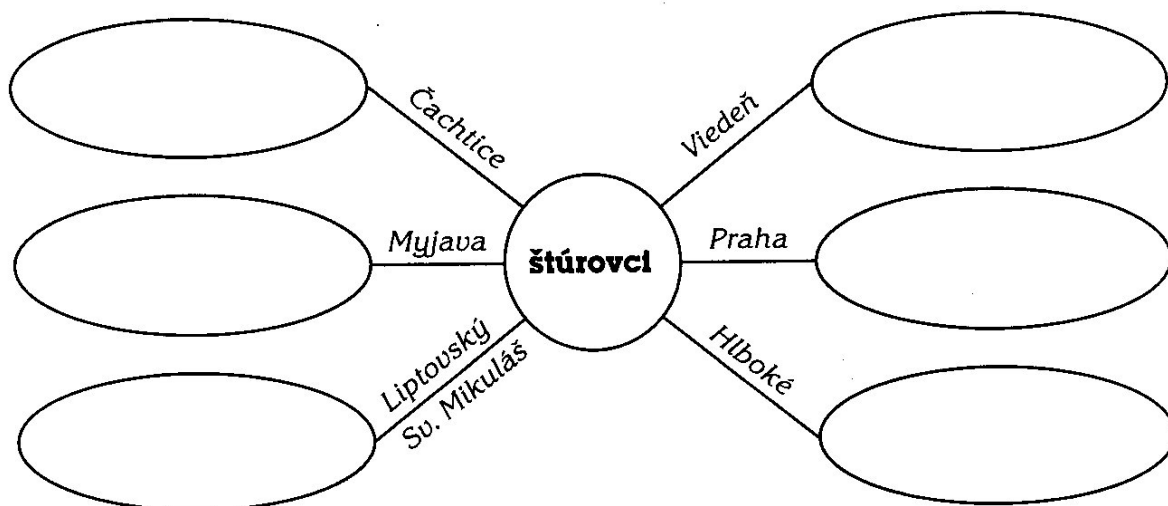
- 73** V ktorej bitke na východnom fronte v roku 1917 úspešne bojovala česko-slovenská strelecká brigáda, ktorá sa sformovala z radov dobrovoľníkov v Rusku?
- (A) V bitke pri Zborove. (B) V bitke pri Lvove.
(C) V bitke pri Augustowe. (D) V bitke pri Tannenbergu.
- 74** Porážky na fronte, zlyhanie zásobovania, rozvrat financií a úplné zrútenie trhu doľahli na obyvateľstvo Ruska. Na čelo nespokojných sa vo februári 1917 postavili predstavitelia demokratických politických strán, ktorých hlavnou požiadavkou bolo
- (A) pripraviť ozbrojené povstanie. (B) nastolenie vlády soviетov.
(C) nastolenie vlády menševikov. (D) odstúpenie cára.
- 75** „Pre človeka je to len krôčik, ale pre ľudstvo obrovský skok.“ Túto vetu vyslovil astronaut krátko potom ako
- (A) vystúpil do voľného vesmíru. (B) prvýkrát obletel Zem.
(C) pristál na Mesiaci. (D) pristál s raketoplánom.
- 76** O otvorení druhého frontu na Západe sa medzi spojencami hovorilo už od roku 1942. Až 6. júna 1944 sa však začala invázia spojeneckých vojsk, ktoré sa vylodili
- (A) v Pikardii. (B) v Bretani. (C) na Sicílii. (D) v Normandii.
- 77** K podstatným znakom „tretej“ priemyselnej revolúcie nepatrí
- (A) lepšie využitie pary. (B) rozvoj elektroniky.
(C) rozvoj informatiky. (D) premena elektrickej energie na jadrovú.
- 78** „Nastal strach... tisíce vrhajú svoje cenné papiere do víriacej priepasti burzy za akúkoľvek cenu.“ Tento titulok z novín New York Times z roku 1929 reaguje na
- (A) oslabenie ťažkého priemyslu. (B) náhly pokles hodnoty akcií.
(C) prudký vzostup hodnoty akcií. (D) hospodársku konjunktúru.
- 79** „Mal som tú česť vylosovať si jednotku, a tak som získal právo napísať prvé listy a nastúpiť ako prvá pochodeň...“ Tento úryvok pochádza z posledného listu študenta, ktorý sa 16. januára 1969 v Prahe upálil na protest proti okupácii sovietskych vojsk a nastupujúcej normalizácii spoločenských a politických pomerov v Československu. Ako sa volal tento študent?
- (A) Jan Palach (B) Jan Opálka (C) Jan Opletal (D) Jan Procházka
- 80** Je jedným z otcov myšlienky Európskej únie. Roku 1952 sa stal prvým prezidentom Európskeho spoločenstva pre uhlie a oceľ, ktoré sa nazývalo aj Montánna únia. Jeho založenie sa považuje za prvý krok na ceste k európskemu zjednoteniu. Týmto politikom je
- (A) Willy Brandt. (B) Konrad Adenauer.
(C) Jean Monnet. (D) Paul H. Spaak.

2. časť testu (30 minút, 50 bodov)

V tejto časti píšete svoje odpovede priamo do testu.

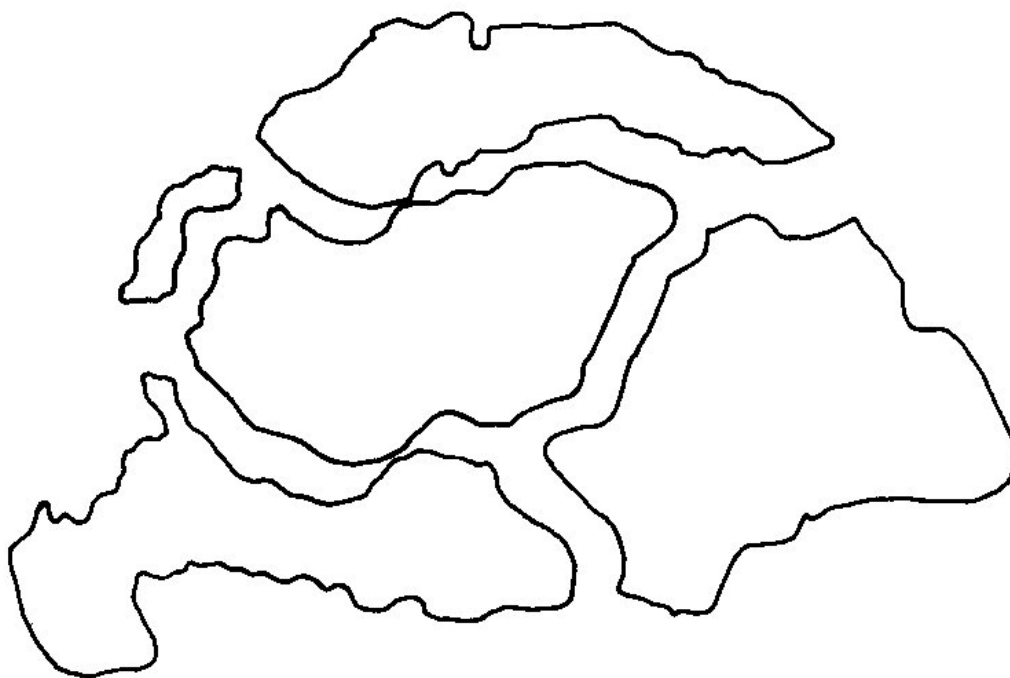
- 81** Uvedené politické a kultúrne aktivity generácie štúrovcov doplňte k jednotlivým mestám, v ktorých sa odohrali:

Slovanský zjazd, vznik Slovenskej národnej rady, uzákonenie spisovnej slovenčiny, Žiadosti slovenského národa, dobrovoľnícke výpravy, programové zjednotenie bernolákovcov a štúrovcov, vznik spolku Tatrín

(7 bodov)

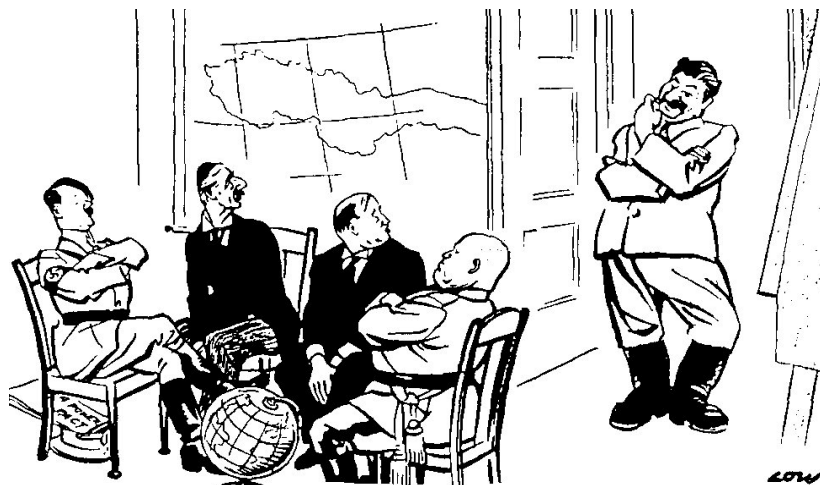
- 82** Rakúsko-Uhorsko utrpelo vo vojne porážku a následne sa rozpadlo. Ktorým štátom po roku 1918 pripadli časti bývalého územia Uhorska? Ich názvy vpíšete do jednotlivých obrysových máp.

(5 bodov)

83*Karikatúra ako historický obrazový prameň.*

Autorom súdobej karikatúry je britský karikaturista David Low. Karikatúra vyšla v anglických novinách Daily Express. Text pod karikatúrou: J. V. Stalin: „Páni, nemáte pre mňa voľnú stoličku?“

a) Na ktorú historickú udalosť reagoval svojou karikatúrou David Low?

b) Kedy sa odohrala táto historická udalosť?

c) Kto sú ľudia na karikatúre?

d) O čom títo ľudia rokujú?

e) Ktorý zo štátov nebol pozvaný na rokovanie?

f) Ktorý z politikov sa v skutočnosti nezúčastnil týchto rokovaní?

g) Prečo sa J. V. Stalin ocitol na karikatúre Davida Lova a požaduje od svojich kolegov voľnú stoličku?

Priamym dôsledkom udalosti, ktorú zobrazuje karikatúra, bolo aj rozhodnutie nemeckej a talianskej vlády, ktoré sa dotýkalo územia Slovenska.

h) Kedy k nemu prišlo?

i) Ako sa nazýva toto rozhodnutie?

j) Ktoré štáty si prisvojili časti územia Slovenska na základe tohto rozhodnutia?

(26 bodov)

84

„My Karol, oznamujeme ti Fulrád, že tohto roku zvolávame do východného Saska veľké zhromaždenie vojska. Preto ti prikazujeme, aby si sa 17. júna dostavil na určené miesto so všetkými svojimi vyzbrojenými a vystrojenými ľuďmi. Každý jazdec nech má štít, kopiju, meč a nôž, k tomu luk a tulec so šípmi. Vaše vozy nech vezú všetko potrebné – krompáče, sekery, vrtáky, rýle a všetky ostatné nástroje, ktoré sú potrebné na ťaženie. Zásoby potravín musia vydržať tri mesiace od zhromaždenia sa vojska a zásoby zbraní a ošatenia pol roka.“

(Úryvok z listu Karola Veľkého, po roku 804.)

a) Kto je autorom uvedeného prameňa?

b) Kedy žil autor prameňa?

c) Akým spôsobom oslovuje Karol Fulráda?

d) V akom vzťahu bol Karol voči Fulrádovi?

e) Čo bolo hlavnou povinnosťou Fulráda?

f) V akom vzťahu bol Fulrád voči Karolovi?

g) Ako sa nazýva nový vzťah medzi ľuďmi vyšších spoločenských vrstiev, ktorý sa začal vytvárať?

(12 bodov)